

Hvad er straffen for 12 pistoler?

I straffesager er det Højesterets opgave at fastlægge, hvad straffniveauet skal være inden for straffelovens ofte brede rammer. Det skete for nylig i en sag om en ung mand, der havde 12 pistoler i sin bil.

JENS PETER CHRISTENSEN (f. 1956)

Har været højesteretsdommer siden 2006. Forinden professor i stats- og forvaltningsret ved Aarhus Universitet. Har været formand for en lang række lovforberedende udvalg.

De andre medlemmer af Weekendpanelet

BERTHA HAARDER

EMILIA VAN HAUEN

THOMAS BORCHERT

SAMIRA NAWA AMINI

EVA SECHER
MATHIASSEN

ELISABETH DONS
CHRISTENSEN

Weekendpanelet

En tirsdag i april sidste år blev en 22-årig mand standset af politiet. Foran ved passagersædet lå 12 pistoler. Tæt indpakket i plastic med tape og uden ammunition. To af pistolerne var fuldautomatiske. Den slags er særligt farlige, fordi de ved et enkelt tryk på aftrækkeren kan affyre en byge af skud. Den unge mand ville ikke forklare, hvor han havde våbnene fra, eller hvorfor han havde dem. Det eneste, han ville sige, var, at han godt kunne lide våben og samlede på dem.

I byretten blev han dømt efter straffelovens § 192 a om ulovlig våbenbesiddelse under særligt skærpende omstændigheder. Straffen lød på fængsel i fire år. Landsretten forhøjede straffen til fem år. Anklagemyndigheden mente, at straffen fortsat var for lav og ankede til Højesteret. I Højesteret sad vi så fem dommere og skulle tage stilling til, hvad straffen skulle være.

Højesteret kan ikke tage stilling til, om den tiltalte er skyldig. Det bevismæssige om skyld afgøres i byret og landsret, hvor de juridiske dommere sidder sammen med lægdommere, dvs. almindelige borgere. Det er vigtigt, at almindelige menneskers sunde fornuft på den måde er repræsenteret, når der skal tages stilling til, hvad der er bevist og ikke bevist, og om en person er skyldig eller ej. I Højesteret sidder vi kun juridiske dommere, og der er ikke nogen selvstændig bevisførelse med afhøringer osv. Vi kan derfor også kun tage stilling til det mere snævert juridiske: Hvad skal straffen være? Er straffeloven blevet anvendt forkert? Og har der været fejl i processen ved byret og landsret? I sagen om de 12 pistoler var spørgsmålet, hvad straffen skulle være.

Når det problem kan opstå, er det fordi straffeloven ikke indeholder nogen præcis facitliste. Typisk er der en ret bred strafferamme, og sådan må det nødvendigvis være, for sagerne kan være meget forskellige. For ulovlig våbenbesiddelse under særligt skærpende omstændigheder strækker strafferammen sig fra fængsel i to år op til otte år.

Det er Højesterets opgave at lægge en generel linje for straffens

størrelse. En linje som byretterne og landsretterne så kan følge i fremtidige sager. Derfor kan en straffesag som regel også kun indbringes for Højesteret, hvis den angår et principielt spørgsmål, dvs. et spørgsmål, der kan få betydning også for mange andre sager.

Det vil f.eks. ofte være tilfældet, hvis straffeloven er blevet ændret, så der er behov for at afklare, hvad straffniveauet fremover skal være. Og sådan var det netop i denne sag, idet straffelovens paragraf om ulovlig våbenbesiddelse var blevet skærpet yderligere i 2017.

Gennem årene har regering og Folketing set mere og mere alvorligt på ulovlig våbenbesiddelse på offentligt tilgængelige steder, herunder f.eks. i en bil på en offentlig vej. Lovgivningen er derfor blevet strammet meget. I 1997 var der en strafferamme på op til to års fængsel. I 2008 blev strafferammen forhøjet til fire års fængsel. Året efter blev den igen forhøjet, nu til seks års fængsel, og samtidig blev der indført en minimumsstraf på et års fængsel. I 2017 blev strafferammen så igen forhøjet, nu til fængsel i otte år, og minimumsstraffen blev fængsel i to år. Alle disse forhøjelser er udtryk for, at regering og Folketing har set med stigende bekymring

på anvendelsen af skydevåben på offentligt tilgængelige steder. Det er overladt til domstolene inden for lovens rammer at fastsætte, hvad straffen skal være i den enkelte sag. Der er imidlertid ikke noget i vejen for, at lovgivningsmagten (regering og Folketing) i de bemærkninger, der ledsager et lovforslag, kan udtale sig om, hvad udgangspunktet for straffens størrelse skal være. Og det har man da også gjort i bemærkningerne til den seneste lovændring i 2017.

Her står, at udgangspunktet for ulovlig besiddelse af et ikkefuldautomatisk våben uden ammunition skal være en straf på fængsel i to år og tre måneder, og at udgangspunktet for et fuldautomatisk våben skal være en straf på mellem tre og treogethalvt års fængsel. Af bemærkningerne fremgår det også, at der skal udmåles en væsentligt strengere straf i tilfælde af våbenlager eller organiseret ulovlig handel med våben. I bemærkningerne til lovforslaget fra 2009 var det anført, at et våbenlager forelig- » hvor flere ulovlige våben mv. opbevares det samme sted«.

Lovgivningsmagten har gennem årene navnlig ønsket at ramme våbenbesiddelse under omstændigheder, hvor våbnet umiddelbart kan anvendes på offentligt sted og på den måde være livsfar-

ligt også for tilfældigt forbigående. Højesterets sag lå imidlertid på en lidt anden led. De 12 pistoler var jo tæt sammenpakket i plastic og uden ammunition, så de var ikke sådan lige til at gribe fat i og skyde med. Hertil kom, at de sager, der havde været i landsretterne, først og fremmest handlede om den blotte besiddelse af våben.

Både byret og landsret fandt det bevist, at pistolerne var beregnet til anvendelse i det organiserede kriminelle miljø. Våbnenes farlighed bestod derfor ikke så meget i muligheden for, at de ville blive anvendt til at skyde med fra den bil, hvori de befandt sig. Farligheden bestod i højere grad i, at våbnene måtte antages at skulle videreoverdrages til personer i det kriminelle miljø.

Med en bemærkning om, at besiddelsen af de 12 pistoler skete med henblik på videreoverdragelse, og at våbnene var beregnet til anvendelse i det organiserede kriminelle miljø, forhøjede Højesteret derfor landsrettens straf på fem års fængsel til en straf på seks års fængsel.

Højesteret markerede således alvoren af den forbrudelse, der var begået, og Højesteret har dermed lagt en linje for, hvad byretter og landsretter fremover skal fastsætte straffen til i lignende sager.

rubrik tag with dummy text. Duis aute irure dolor in re-

Byline byline byline
Byline_regular

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pa-

riatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat

nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu

fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse

se cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate